

GENERALITAT DE CATALUNYA

PRESIDÈNCIA

COMISSARIAT DE PROPAGANDA

Avinguda 14 d'Abril, 442 bis : BARCELONA : Telèfon 82215

Núm. 2.

10 juny 1937.

Butlletí especial per als catalans absents de la pàtria

I
V
A
R
I

I
V
A
R
I

EXPOSICIÓ D'ART IBÈRIC A STOCKHOLM.

Els artistes suecs, han organitzat en llur capital, una magnífica Exposició d'Art Ibèric. Les primeres obres arribades, foren tres grans pintures al oli del genial pintor andalus-català Picasso. Una pintura naturalista, una cubista i la tercera superealista, que honoren el nostre artista revolucionari. Aquesta exposició ha estat preparada per els artistes i amics de l'Art de Suècia.

L'inauguració fou un gran esdeveniment i durant el discurs del representant del Govern Central Sr. Palacios es victorejaren els artistes i els lluitadors ibèrics per la democràcia i la llibertat.

ALES ROJES EN L'ATZUR.

L'endemà del barbar bombardeig de l'aviació italiana vinguda de Mallorca, damunt les barriades obreres barcelonines del Poble Sec i la Barceloneta, deixant una taca roja intensa damunt l'empedrat amb cossos destruïts i ànimes dolorides, aparegueren a mitja tarda a gran alçària, les ales rojes damunt Barcelona, en correcte formació i evolucionaren llarga estona per l'atzur.

Barcelona commosa encara per l'inhumana crudeltat del crim de la veïlla, s'estremí, i els ciutadans s'alarmaren cercant els refugis. Un toc d'atenció de les Radios, restablí la tranquil·litat. Era una esquadrilla lleial en vol de protecció, defensa i atac.

De bon matí, tot just clareja, l'aviació republicana desperta als ciutadans amb el ronc dels seus motors, volant damunt la Ciutat i la costa catalana, i l'ombra protectora de les ales llurs s'estenen fins als veïells que solquen les ones cercant els nostres ports. Els catalans saluden amb admiració i afecte, els braus amics que vetllen en l'atzur per llur seguretat individual i col·lectiva, i els infants s'els miren embadalits i curiosos.

Pel cel clar, vigilan a gran alçària, minúscols ocells inquiets de ràpids vols acrobàtics i truncats. Sota els núvols baixen a frec de terrats o llisquen atrevits arran de les ones, tallant l'espessa boira marina.

Tota la jornada, volen isolats, o en formació de guaita o de combat, amatents a caure sobre l'enemic traïdor, o tallar-li la retirada damunt el mar.

Llur presència damunt la ciutat, recorrent els conreus promerencs o besant les ones joguaneres, allunya les ales negres del nostre cel.

Mai encara, la potent, superba i nombrosa aviació feixista, ha gosat bombardejar a fons cap objectiu ni lloc de la nostra terra. Unicament per sorpresa, velada per la boira marina matinal, o amagada sota núvols baixos, ha bombardejat a l'escapada, breus minuts, el primer objectiu descobert i ha fugit delerosament mar endins abans d'apareixer els nostres caçes, cobejosos de combats i victòries.

Foyé, Torres i molts d'altres braus aviadors defensors de la nostra terra i mestres del nostre cel, han caigut decidits, valents i arriscats en compliment de llur deure, després d'haver imposat llur domini en els Fronts d'Aragó, en la Costa catalana i en tota la nostra terra.

Llurs vols, han protegit i comboiat vaixells amics amb carrega - ments de queviures, material de guerra, gasolina i tota mena de materies per a les nostres indústries, i sempre els han acompanyat a port segur.

Quan un vaixell francès topà amb una mina traïdora sembrada pels vaixells façciosos davant la costa Brava, el vaixell quedà embarrancat davant Palamós. L'aviació rebel intentà enfonsar-lo acudint repetidament a bombardejar-lo. L'aviació lleial el protegí i volà constantment, mentre era salvat i transportat en camions el seu carregament de petroli. Foren els nostres mateixos que l'enfonzaren un cop buit per inservible.

A Catalunya tenim pilots mestres en l'aviació moderna. Una aviació nombrosa i potent i moderníssims aeròdroms camuflats i subterrànics, escampats arreu de les comarques de la nostra terra, vora la costa, al Front d'Aragó i les fronteres. Funcionen també, fàbriques de motors d'aviació, d'aeroplans i nombrosos tallers de muntatge i reparació.

La pàgina, dirigida pel Comitè de Defensa de la Producció en els articles bàsics de l'alimentació del país, és un consell directiu i a l'ajut als agricultors catalans. Guanyadors de la Llotja del Pagès, el fideïcomissari de les explotacions agràries i a la producció i producció de la primera collita produïda a la tercera secció, s'ha establert en el 1937, en el 1937, s'ha establert a l'Institut, hi treballa de mitjà de l'extensió dels treballs agrícoles a les plantes. - Fins ara els nous grups escolars obrers a Barcelona, ho han estat dins edificis inexistents pel Govern de la Generalitat. Han comen-

actuació dels catalans absents de la pàtria

El Casal Català de Buenos Aires, celebrà el 24 i 25 d'Abril el vintinovè aniversari de la seva constitució. El dissabte nit, la Secció de Teatre del Casal, representa la comèdia "L'Amor Vigila" davant una entusiasta assistència que omplia el vast saló teatre de la puixant entitat catalana de terres del Plata.

El diumenge tingué lloc un àpat que, en atenció de les hores doloroses de lluita i sacrifici que viu la Metròpoli, consistí en un sol plat. La frugal vianda i el servei foren fornits gratuïtament per industrials catalans de Buenos Aires. Hi assistiren més de sis-cents catalans. Hi pronunciaren parlaments abrandats de patriotisme i de solidaritat amb els catalans de la Metròpoli en la seva lluita contra l'invasió feixista: H. Nadal Mallol, director de Ressorgiment, vella Revista catalana del Plata; Lluís Tintoré de l'A.P. de l'E.C.; Joan Amigó de pas per l'Argentina que feu commoure els assistents amb la seva evocació personal de les jornades de juliol a Barcelona. Tancà la Festa, el president del Casal Català, agraïnt la col.laboració de tots.

Durant l'àpat es subastà una toia de flors artificials ofrena de una distingida senyoreta filla d'un metge de la colònia catalana, fill de Cadaqués. La toia fou adquirida per 500 pessos i el resultat de la recapta puja a més de 16000 pessetes que el Casal vol convertir en sucre, llet i altres articles per a les víctimes catalanes de la lluita antifeixista.

El Comitè Llibertat de Buenos Aires, inicià una subscripció popular entre la Colònia Catalana Argentina, per a la tramesa de roba, sucre, llet i carn, per als infants refugiats i orfes de la lluita antifeixista. Ha fet ja un embarcament de caixes de pots de llet, caixons de sucre i carn, per valor de 12000 pessetes, via Marsella i a consignació del President de la Generalitat, i estant ja preparant un nou embarcament de queviures.

* *

noticiari

Uns representants de l'Ajuntament de Barcelona, han anat a Madrid amb 170 tones de queviures més, dels oferts pels Municipis i poble català a la heroica població de Madrid. Aiximateix ha fet lliurament al seu Municipi de 20000 pessetes, producte de subscripcions particulars a l'ajut a Madrid. *--La conselleria d'Agricultura, que ha reglamentat i estructurat el funcionament dels Sindicats Agrícoles de producció, venda i distribució arreu de Catalunya, te muntats uns serveis tècnics que assessoren la nostra pagesia, dirigeixen i faciliten l'augment de producció en els articles bàsics de l'alimentació del poble i donen consells, directrius i ajut als agricultors catalans. Suara ha creat la Biblioteca del Pagès, dividida en tres seccions: Coneixements bàsics, coneixements de ciències agrícoles i aplicació i pràctica d'aquests coneixements. El primer volum pertanyent a la tercera secció, apareixerà el vinent dia 15, i en ell el tècnic J. Burdià i Burdià, hi tracta de mitjans de combat i extermini dels insectes nocius a les plantes. *--Fins ara els nous grups escolars oberts a Barcelona, han estat dins edificis incautats pel Govern de la Generalitat. Han comen-

gat ja les obres per la construcció de nous grups escolars, un d'ells al Passeig del Triomf, a la barriada del Poble Nou, i un altre en un gran solar vora el Bogatell en el carrer de Wadras. Les nostres corporacions curen de que a causa de la guerra, no quedin desatesos els serveis de cultura.*--A la una de la matinada de divendres, quan cinc guàrdies d'Assalt, complint instruccions de la superioritat, es disposaven a efectuar escorcolls al carrer del Cardenal Casanyes, foren objecte d'una agressió per part d'uns individus que vestien uniforme de patrulles de control. L'agressió fou rapidament repel·lida i a causa del tiroteig resultà un guàrdia d'Assalt mort, així com també un dels agressors, i greument ferit un altre dels agressors i ferit lleu un sots-oficial d'Assalt. La ràpida intervenció de la força tallà l'incident i es procedí a la detenció d'alguns elements als quals hom suposa autors del fet. A dos quarts de tres una altra patrulla d'Assalt ha estat agredida a la Ronda de Ricard Mella per un altre grup d'elements que, segons sembla, sortien d'unes patrulles. La força ha repel·lit l'agressió i a conseqüència del tiroteig, han resultat dos guàrdies d'Assalt i dos dels agressors morts, així com un sergent de carrabiners i ferit un capità d'Assalt. A més resultaren ferits, cinc guàrdies del mateix cos, un transeünt i un mariner afecte a l'Aeronàutica Naval. Gràcies a la ràpida intervenció de la força pública, es pogué restablir la normalitat. Acompanyat dels caps del cos de Seguretat, el delegat general d'Ordre Públic, visità els oficials i guàrdies ferits i els felicità pel seu brillant comportament. Des de primera hora del matí del mateix dia, que està actuant un jutge especial a petició d'aquesta Delegació, amb la conformitat del conseller de Justícia, El Jutjat intervé amb tota urgència per aclarir els fets i procedeix a la detenció dels autors i promotors d'aquests.*--A les 6 25 del matí, quan passava pel carrer de Balma un camió que infongué sospites als agents de l'autoritat, fou ocupat el vehicle, i s'incautaren els agents que practicaren el servei de dos-cents disset fusells i altres tants corretjams. Foren detinguts cinc dels ocupants del camió i posats a disposició de l'autoritat competent, en unió de tot el material trobat. El jutge especial Vidal-Lletjo ins trueix les primeres diligències.*--El conseller de Governació Martí Feced ha dictat la següent ordre: "Assumida pel Govern de la República la direcció dels Serveis d'Ordre Públic a Catalunya; dissolta la Junta de Seguretat Interior i tenint en compte que el delegat d'Ordre Públic informa no ésser-li necessaris els serveis que venien prestant les Patrulles de Control, fent ús de les atribucions que em són conferides, HE RESOLT: A partir d'aquesta data i d'acord amb el decret de primer de març darrer, es durt a efecte la dissolució de les Patrulles de Control que depenien de la Junta de Seguretat Interior. Aquesta mesura tindrà plens efectes des del present moment, sense perjudici que els components de les susdites Patrulles puguin sol·licitar el seu ingrés al nou Cos de Seguretat Interior de conformitat amb les disposicions transitòries de l'esmentat decret. Barcelona, 4 de juny de 1937. El conseller de Governació, Carles Martí Feced." Així, doncs, en mèrits de l'esmentada ordre, publicada al "Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya" del dia d'avui, les dissoltes patrulles de control no podran prestar servei de cap mena, i han de lliurar tot l'armament, carnets d'identitat, i els locals de que disposaven al Govern de la Generalitat, el qual els donarà l'aplicació que cregui més convenient.*--El Delegat dimissionari del Govern de la República Josep Echevarria Novoa, feu dissabte les següents manifestacions als periodistes: La tranquil·litat en el dia d'avui ha estat completa a tot Catalunya. Unicament ocorregué en el dia d'ahir, al carrer de Corsega, un lleuger incident motivat en oposar-se la força pública al fet que es practicessin uns escorcolls domiciliaris que no havien estat ordenats ni per la Direcció General de Seguretat ni per la Prefectura Superior de Policia i se suscità una discussió entre un guàrdia i un element de patrulles. Aquest darrer va engegar alguns trets contra el guàrdia i el matà. Fou detingut un dels acompanyants de l'agressor; aquest darrer aconseguí fugir. Amb l'agressor anava un altre individu, que tampoc no pogué ésser detingut. Espero que ho seran aviat.*--Ha estat

al cos acompanyant dels seus companys, i aquests últims de la ciutat i a les

uns dies entre nosaltres el jove poeta xilè Vicente Huidobro. Vol viure la lluita homèrica del pobles ibèrics per la seva llibertat. Donà un recital de les seves poesies a Radio Barcelona que causaren enorme admiració en els medis intel·lectuals catalans pel poder de creació i meravellòsa inspiració del novell artista ibero-americà. Es corresponal dels diaris Crítica de Buenos Aires i La Opinion de Xile i ens diu estar desitjos de recórrer els fronts de lluita per viure l'epopeia dels pobles ibèrics. Ens diu que la seva primera impressió d'Ibèria al ésser a Barcelona, es d'un vertig de joventut, entusiasme i transformació. A Dakar en el meu viatge d'anada a Ibèria-diu-, vaig tenir el primer contacte amb aquesta joventut nova, al pujar al nostre vaixell, uns joves canaris que havien estat condemnats pels saions de Franco a treballs forçats a Villa Cisneros. Es sublevaren; es feren amos d'aquella colònia; rendiren el fort fascista i fugiren en un vaixell del seu port. Reeixiren a entrar a Dakar. Desprens en la delegació de policia del port de Marsella, trobí quatre mallorquins que s'havien tirat al mar nedant tota una nit i foren recollits per un vaixell mercant francès que els portà al gran port francès. ---El Doctor August Pi i Sunyer ha retornat de Bèlgica on ha assistit a la reunió de la Physiological Society anglesa que es reüní a Siège, donant una lliçó al Laboratori de Fisiologia d'aquella ciutat. Aquesta setmana, sortirà cap a Paris, on assistirà al Congrés de l'Association Internationale de Physiologie que volen celebrar. A la nostra ciutat el maç darrer calguè ajornar-lo, per causa de les circumstancies actuals. El Dr. August Pi i Sunyer hi representarà la Universitat Catalana i el Dr. Bellido acompanyat dels Drs. Jaume Pi i Sunyer i Bayo, Carrasco i Formiguera i Albert Folc i Pi, portarà la representació de l'Institut Fisiologic anexe al nostre primer centre docent. ---Cada diumenge es celebren en diverses places barcelonines i al Parc, sengles ballades de sardanes a profit dels hospitals de Sang que constitueixen una manifestació catalana de solidaritat patriòtica amb la nostra lluita contra els feixistes forans. ---Ha assolit un bon èxit la producció teatral "El Crim de mit nit" de Lluís Capdevila, el vell cronista de la columna Macià-Companys, ara divisió 30. ---La plaça de Catalunya fou petita per a enquibir la magna manifestació Pro Ajut Euzkadi que diumenge clogué la brillant setmana de solidaritat basco-catalana, els dos mes fermes puntals de la llibertat dels pobles ibèrics. Desfilaren milers i milers de ciutadans que victorejaren l'exercit popular i demanaven l'ofensiva ràpida i a fons en tot el Tront d'Aragó. El delegat del govern basc prop del govern de Catalunya, fou ovacionat insistentment per la multitud enfervorida. ---Dilluns 7 juny, aniversari del Corpus de Sang, l'estàtua de Pau Claris es cobrí de flors i durant tot el dia desfilaren delegacions davant del monument del preclar patriici que proclamà la primera República Catalana en 1640, contra la tirania dels Austries i llurs saions, com Francesc Macià la proclamà el 1931, contra els Borbons i llurs lacais. El President de Catalunya Lluís Companys, diposità una corona al peu del monument i homenatjà el patriotisme dels catalans a través de l'història llur, viu are com mai en tot Catalunya. L'alcalde de la Ciutat, diposità també una corona a Pau Claris, acompanyat del regidor Escofet i el Cap de Ceremonial. La multitud ovacionà llargament el President de Catalunya i l'alcalde de Barcelona. ---Entre els centenars de corones, destacaven les del Govern de la Generalitat i de l'Ajuntament de la ciutat i la de totes les organitzacions patriòtiques Estat Català, Acció Catalana, E.R.C., Joventuts d'Esquerra, Palestra, Unió Catalanista, Joventut Escolar i les del Casal Català de Buenos Aires, Casal Català de Montevideo, Centre Català de Mendoza, Casal Català d'Asunción del Paraguai, Centre Català de Santiago de Xile, Centre Català de la Habana, Catalunya Grup Nacionalista Radical de Santiago de Cuba, Catalanian's Comittees i Comité Català Antifeixista de Nova York i de les Revistes Ressorgiment i Catalunya de Buenos Aires i Germanor de Santiago de Xile. ---Dijous, divendres i dissabte, Fira del Llibre. La multitud al voltant de les parades. Fervor; entusiasme; voleiar d'avionetes al cel escampant consignes, banderes catalanes arreu de la ciutat i exor-

nant les instal·lacions curulles de llibres que els vianants mercaven joiosos en un gest de revolta contra l'eina fratricida i claror en els ulls de nova alçada triomfant.*--Ajut Infantil, A.P. de l'E.C., Comitè de Catalanització, Associació Nacional d'Estudiants Catalans, Comissaria de Propaganda de la Generalitat, llibreters i editors, sindicals i partits polítics, tots muntaren llurs stands i tots veieren sempre plenes llurs paradetes. L'èxit ha superat el de tots els anys precedents. El llibre català fou el més venut. Es recolliren milers de llibres per al Front i els Hospitals de Sang. Els llibres de temes polítics i revolucionaris sumaren també una bona venda.

Divendres davant St. Feliu de Guixols, fou torpedinat per un submarí estranger, un vaixell cisterna buit, que comboiaven dos hidros lleials. El submarí no puja a la superfície del mar i pogué escapar a la persecució dels hidros. El vaixell cisterna sofí greus desperfectes i fou remolcat al port de Guixols.*--D'uns dies ençà el general Pozas, cap de l'Exercit de l'Est, ha visitat els fronts del seu comandament. En companyia dels caps de l'Estat Major, ha visitat les posicions situades a la zona pirenaica. Acabat l'examen de totes aquestes posicions, va baixar al sector que en podem dir del Centre, i durant tot el dia recorregué les posicions i examinà els assumptes que concerneixen l'alt comandament. Al seu pas pels pobles i per les posicions de diversos sectors els elements populars i els soldats l'han aclamat entusiàsticament. En tornar del front, cada nit rep nombroses visites de representants de partits polítics i socials els quals li exposen circumstàncies interessants relacionades amb la reraguarda i el front d'Aragó. El general Pozas, que ha fet una verificació detinguda amb antecedents precisos que facilitaven la realització del seu propòsit d'examinar la situació militar, ha quedat molt satisfet del seu viatge per uns centenars de quilòmetres del front. Dintre dels límits de prudència i mesura, digué que tot està previst, en la seguretat que no pot sorprendre el comandament cap esdeveniment, en el cas que es produís. Ha manifestat que el front d'Aragó respondrà, en el moment que es consideri oportú, a les necessitats de la guerra. Tot està previst a la zona compresa entre els Pirineus i l'extrem sud.*--Dilluns al matí, el Canaries tirà 63 bombes damunt Palamos, Bagur, Guixols, Blanes i Calella. Tirà a 12 Kms. de distància i no causà gaires danys. A Guixols per exemple, sols avarià una casa. Les bateries de la costa, replicaren al foc i el Canaries s'allunyà perseguit pels nostres avions. A les 3 de la tarda, bombardejà novament Calella i altres pobles i s'acostà a Barcelona. Sortiren els avions i sonaren les sirenes d'alarma. Els barcelonins romangueren en els refugis, de sis a deu de la nit, hora en que desaparegué el perill per haver-se allunyat definitivament el vaixell facciós. Dimarts matí, bombardejà de nou Palamos i Sant Pol acompanyat del Balears, fins que els nostres avions els obligaren a fugir mar endins. En la lluita, un dels nostres avions caigué al mar i el seu pilot morí. No causaren víctimes. Al port de Palamos tocaren novament el vaixell cisterna buit que havien ja torpedinat divendres.*-- Obres noves a la Fira del Llibre. Poesia: *Cant i Paraules, Clementina Arderiu; Les Ales del Neguit, Josep Cid i Mulet (Baix Camp); Combat del Somni, de J. Olive Janés; Poemes Minusculs, Alfons Maseras; Poemes de la Revolució de J.M. Prous i Vila; El Bestiari, Pere Quart; Tres Sutes, Carles Riba; Novel·les. Muralles de Silenci, Roig i Raventós; Romanço d'amor i de guerra, Vicenç Prat; La dona de l'aigua, Alfons Nadal; L'últim romàntic, Joan Cornudella; Segona edició de Les Aventures de Tom Sawyer, trad. J. Carner; Germinal, E. Zola, trad. A. Maseras; 2ª edició d'"Eva", Carles Soldevila; 3ª edició de "Vals", Francesc Trabal; Diari de Guerra, Lluís Capdevila. Polítics: El Catalanisme és una revolució, M. Cruells; La Presidència d'Alcalá Zamora, Orts-Ramos. Assaigs: La Ciutat de Barcelona el l'ombra de Jacint Verdaguer, A. Esclasons; La corda greu, Carles Pi i Sunyer; La revolució en els Ajuntaments, R. Tasis i Marcoa; Goya Pintor del Poble, R. Xuriguera. Llibres Infants: El més petit de tots, text i dibuixos L. Anglada; El senyor Pesol, i altres plantes, Salvador Perarnau, il·lustrat J.O. Junceda. Art dramàtic: Infants, Pere Creixams, El casament de la Xela, X. Benquerel; Fang a les ales, Joan Merli; Joan Barra, J. Iglesias, proleg de L. Cervera.

